

**A Szultán ajándéka. Négy corvina a Szeráj könyvtárából.
2014. május 18. Túravezető: Mógor Gabriella**

Exkluzív corvina-kiállítás nyílt 2014. április 23-án az Országos Széchényi Könyvtárban. Mindössze két hétig volt látható az a négy corvina, amelyeket a török hadak a 16. században elvittek Mátyás király könyvtárából, majd miután fejedelmek, főpapok és tudósok évszázadokon keresztül sikertelenül próbálkoztak visszaszerzésükkel, 1869-ben Abdul Aziz szultán ajándékként végül visszakerültek Budára. A négy díszkódexet így együtt még soha nem láthatta a nagyközönség. Mivel felbecsülhetetlen értékű corvináink a legszigorúbb műtárgyvédelem alatt állnak, kiállításukra csupán nagy időközökkel, rendkívüli alkalmakkor kerülhet sor. A mostani kiállításra a XXI. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál alkalmából kerül sor, melynek díszvendég-országa Törökország.

Éltünk a kínálkozó alkalommal és felvettük egyesületünk programjába a kiállítás meglátogatását. Május 18-án 22 lelkes tagunkkal szálltunk fel a VárfoK utcában a várbuszra és hamarosan a könyvtárban voltunk. Megvettük a belépőket és felmentünk az első emeleti csarnokba, ahol már várt minket Zsupán Edina, a könyvtár munkatársa, aki egyben a kiállítás kurátora is volt. Szép visszatekintést kaptunk Mátyás király néhai palotájának és benne magának a könyvtárnak és a kódexeknek a történetére. Vezetőnk elmondta, hogy bár az Országos Széchényi Könyvtár nem jogutódja a Bibliotheca Corvinianának, az OSZK minden munkatársa nagyon büszke arra, hogy a könyvtár ott kapott helyet, ahol a híres könyvtár is volt a XV. században és magukat a régi könyvtár szellemi utódjának tekintik.

Ezek után beléptünk a kiállító terembe, ahol a ritka kódexeket alacsony hőmérsékleten próbálták védeni az idő pusztításától és megláttuk a négy tárlót, benne a pompás könyvekkel. A négy kódex: Szent Ágoston, a történetíró Polybios, a komédiaszerző Plautus és a humanista Trapezuntius művei, kiválóan reprezentálják az egész egykori Corvina Könyvtárat, hiszen található közöttük itáliai kézirat, de olyan is, amely a Mátyás alatt létesített budai könyvmásoló- és miniátorműhely munkája. Három kódex eredeti, pompás bársonykötését viseli, amely szintén a budai műhely könyvkötőjének mesterségbeli tudását dicséri, aki Mátyás reprezentatív könyvtára számára egyedi kötéstípust fejlesztett ki.

Edina elmondta, hogy a magyarok több évszázados álma vált valóra, amikor 1869-ben Abdul Aziz szultán négy kódexet ajándékozott Ferenc Józsefnek Corvin Mátyás egykori könyvtárából. A diplomáciailag kiemelkedő eseményre akkor került sor, amikor a császár a Szuezi-csatorna megnyitása alkalmából tisztelegő látogatást tett a szultánnál Isztambulban. Ferenc József szintén diplomáciai gesztusként - hiszen csupán két év telt el a magyarokkal való kiegyezés óta – gróf Andrássy Gyula közvetítésével a négy pompás díszkódexet a Széchényi Országos Könyvtárnak ajándékozta. Az ajándékozás nem csupán kulturális esemény volt, hanem fontos szimbolikus szerepet játszott az Osztrák-Magyar Monarchia és az Oszmán Birodalom egymáshoz való közeledése során. Ezt követően megélénkültek a diplomáciai kapcsolatok a két birodalom között, a Monarchia tudósai előtt pedig megnyíltak, kutathatóvá váltak a Szeráj gyűjteményei.

A 15. századi kódexek mellett további eredeti török kéziratok is kiállításra kerültek az Országos Széchényi Könyvtár anyagából. Az eredeti corvinák megtekintése mellett facsimile- és digitális corvinák lapozgatására is lehetőségünk nyílt, melyet nagy örömmel meg is tettünk. Megtekinthettük még az „Isztambuli antifonálé” másolatát is, amelynek eredetijét Isztambulban, a Topkapi Szerájban őrzik. Az 1360 körül készült kódex az Anjou-kori magyar könyvkultúra kimagasló emléke.

Megköszöntük Zsupán Edinának a tartalmas, szép vezetést és egy külön teremben még megnéztük az itt kiállított corvinákról készült rövidfilmeket, melyek zenéje végig szép aláfestést adott a kiállításnak. Nagy élményt nyújtott mindenkinek ez a tartalmas, szép program, melynek megvalósításához a VI. kerület Terézvárosi Önkormányzattól kaptunk támogatást.

Mógor Gabriella
túravezető